

Szanowne Koleżanki i Koledzy, Drodzy Czytelnicy,

Zwykle pod koniec roku podsumowujemy dokonania minionego okresu, jednak tym razem zrobiliśmy to w poprzednim numerze „Endokrynologii Polskiej” — po zakończeniu Zjazdu Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego. Pozostaje nam tylko złożyć najserdeczniejsze podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do wspólnego sukcesu: Autorom nadesłanych prac oraz naszym Recenzentom za trud włożony w ocenę manuskryptów. Bez ich zaangażowania nie mogliśmy myśleć o ciągłym podnoszeniu poziomu naukowego naszego pisma.

Ze swej strony pragnę też szczególnie serdecznie podziękować Panu Profesorowi Michałowi Karaskowi, Zastępcom Redaktora, Radzie Naukowej oraz całej Redakcji za olbrzymie zaangażowanie, wiele godzin żmudnej pracy i serce włożone w redagowanie naszego pisma. Jest to Zespół niezwykłych ludzi, z którymi praca to prawdziwa przygoda intelektualna, przynosząca mnóstwo satysfakcji.

Dążenie do coraz wyższego poziomu naukowego oraz uzyskania przez pismo rozpoznawalnego międzynarodowego wskaźnika cytowań (*Impact Factor*) będzie priorytetem naszej działalności w następnych latach. Przypomnę, że zgodnie z wcześniejszymi założeniami od początku 2009 roku wprowadzamy elektroniczny system obsługi manuskryptów jako jedyną obowiązującą formę nadsyłania prac.

W aktualnym numerze „Endokrynologii Polskiej” zachęcamy do lektury interesujących prac oryginalnych.

Badania obserwacyjne odgrywają szczególnie ważną rolę w przypadku schorzeń przewlekłych, takich jak cukrzyca, dostarczając istotnych danych dotyczących skuteczności i bezpieczeństwa stosowanych terapii. Wyniki takich badań stanowią więc wartościowe narzędzie pracy lekarza praktyka. Przedstawiamy Państwu dane dotyczące wyrównania metabolicznego polskiej grupy 4117 chorych na cukrzycę typu 2 wchodzącej w skład globalnego badania IMPROVE™. Wynika z nich, że dwufazowa insulina aspart 30 stosowana w codziennej praktyce jest bezpiecznym i skutecznym lekiem w terapii cukrzycy typu 2.

W pracy oryginalnej dotyczącej stężenia hepatocytowego czynnika wzrostu (HGF) zespół autorów z Katowic i Zabrze dowodzi, że czynnik ten może odgrywać rolę w patogenezie raka płaskonabłonkowego jamy ustnej, a także w monitorowaniu przebiegu klinicznego tej choroby. Cieszymy się, że do grona autorów publikujących w „Endokrynologii Polskiej” dołączyli stomatolodzy.

Kolejna praca oryginalna traktuje o niedawno odkrytych frakcjach PTH — aktywującej (1–84, CAP) i hamującej (7–84, CIP) cyklazę. Starając się udzielić odpowiedzi na pytanie, czy frakcje te odgrywają rolę w patogenezie utraty masy kostnej, wykazano związek podwyższonego stężenia CAP w surowicy i ilorazu CAP/CIP z niską gęstością mineralną kości beczkowej u starszych kobiet.

Zespół metaboliczny i otyłość pozostają wciąż przedmiotem intensywnych badań. W niniejszym numerze pisma prezentujemy dwie prace dotyczące tych zaburzeń. Wychodząc z założenia, że aktywność receptora androgenowego może odgrywać istotną rolę w patogenezie zespołu metabolicznego, autorzy z ośrodka wrocławskiego przeprowadzili badanie oceniające wpływ polimorfizmu genu receptora androgenowego CAG na wybrane parametry tego zespołu u mężczyzn w wieku 45–60 lat.

W drugiej pracy pochodzącej z tego samego ośrodka przedstawiono wyniki badania przeprowadzonego wśród kobiet z otyłością brzuszna. Poszukując mechanizmu, w którym otyłość androidalna zwiększa ryzyko rozwoju miażdżycy, autorzy badali ekspresję receptora CD36 w monocytach krwi obwodowej. Według wielu badaczy receptor ten odgrywa istotną rolę w procesie aterogenezy.

Pierwotna niedoczynność kory nadnerczy o podłożu autoimmunologicznym często współistnieje z innymi chorobami z autoagresji. Autorzy z ośrodka poznańskiego opracowali własną radioimmunologiczną metodę oznaczania autoprzeciwciał przysadkowych, którą wykorzystali wcześniej w badaniu obecności tych przeciwciał w schorzeniach autoimmunologicznych tarczycy. Obecnie prezentujemy pracę dotyczącą

występowania autoprzeciwciał przysadkowych w chorobie Addisona.

W dziale *Prace poglądowe* koleżdy z Łodzi omawiają rolę hormonu wzrostu oraz insulinopodobnego czynnika wzrostu I w warunkach stresu oksydacyjnego obserwowanego w przebiegu wielu chorób.

Kolejna praca poglądowa, pochodząca z Krakowa, porusza trudny temat genetycznych podstaw zaburzeń determinacji płci oraz rozwoju gonad. Jak się wydaje, zrozumienie etiopatogenezy interseksualizmu powinno się opierać na analizie genetycznej kontroli różnicowania się i funkcji komórek steroidogennych w gonadach.

W aktualnym numerze przedstawiamy dwa opisy przypadku — losy mężczyzny z koincydencją orbitopatii w przebiegu choroby Gravesa-Basedowa i raka zróżnicowanego tarczycy oraz wieloletnią historię zdrowia kobiety z wrodzonym przerostem nadnerczy wywołanym defektem 11 β -hydroksylazy. U pacjentki tej obserwowano większość typowych objawów choroby (np. wirylizację i nadciśnienie tętnicze z hipokaliemią)

oraz rzadziej spotykane patologie (tj. odszczepy nadnerczy, zespół utraty soli w dzieciństwie, pobudzenie czynnościowe rdzenia nadnerczy). Mimo znacznego nasilenia choroby, opóźnienia we właściwym rozpoznaniu i leczeniu, uzyskano znaczną poprawę wyglądu chorej, normalizację ciśnienia tętniczego oraz udało się doprowadzić do pomyślnego rozwiązania ciąży (chora urodziła zdrowe dziecko). W artykule przedyskutowano również aktualne poglądy dotyczące patogenezy i leczenia tej choroby, z podkreśleniem trudności, które napotyka lekarz w diagnostyce i leczeniu.

W *Szkoleniu podyplomowym* poruszamy temat przedwczesnego dojrzewania pochodzenia ośrodkowego. Przedstawiono tutaj współczesne poglądy na etiopatogenezę, obraz kliniczny, diagnostykę oraz leczenie tej jednostki chorobowej.

Zachęcając do lektury naszego pisma, w tym szczególnym okresie kończącego się roku, życzymy Państwu pełnych radości Świąt Bożego Narodzenia oraz wielu sukcesów w nadchodzącym nowym 2009 roku.

W imieniu Redakcji

Beata Kos-Kudła